

Diàlegs al Fòrum Barcelona 2004

del 9 de maig
al 26 de setembre

Contingut

El diàleg al Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona
2004

Diàlegs al Fòrum Barcelona 2004

El programa

Gener del 2004

ADVERTÈNCIA IMPORTANT

Aquest text està en procés d'elaboració constant. Els programes proposats no són finals i s'han d'ajustar als criteris del Fòrum i millorar amb nous oradors per assegurar la diversitat d'idees, orígens i cultures. El procés de treball comporta canvis diaris en els programes, els ponents i la resta d'informacions relacionades.

Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004

President

Joan CLOS

Conseller delegat

Jaume PAGÈS

Director general

Jordi OLIVERAS

Equip del Departament de Diàlegs

Mireia BELIL, directora

Pedro RALDA, coordinador
Cristina GABARRÓ, equip assessor
Lourdes CORRALES, equip assessor
Teresa FERRIZ, documentalista
Malva CALZADO, equip assessor

Informació

www.barcelona2004.org

Tel. 34-934 898 842

lcorrales@barcelona2004.org

***El Fòrum reuneix
el món d'avui
per parlar sobre
el món de demà***

El Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 és un esdeveniment mundial fundat sobre les cultures i les arts, concebut per contrarestar les tensions de la globalització mitjançant el diàleg, el debat i la celebració. El Fòrum Barcelona 2004 és el resultat de la cooperació entre les tres administracions públiques de Barcelona (Administració general de l'Estat, Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Barcelona), organitzacions de ciutadans i el sector empresarial, sota l'auspici de la UNESCO.

El Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 se celebrarà del 9 de maig al 26 de setembre del 2004 a Barcelona, una ciutat coneguda pel seu espai urbà, la vida als carrers, la tradició democràtica, la creativitat i les iniciatives dels ciutadans, i l'enorme transformació social i urbanística dels darrers anys del segle xx.

El Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 s'estructura en tres àrees: el Fòrum, una superfície oberta de 21 hectàrees en un espai acabat de renovar, seguint uns criteris de desenvolupament sostenible; Fòrum Diàlegs, un conjunt de més de 45 conferències i seminaris internacionals; i el Fòrum Ciutat, en què les activitats culturals impregnen el medi urbà.

Les activitats del Fòrum Barcelona 2004 s'organitzen entorn de tres grans temes definits per la UNESCO i les institucions patrocinadores. Aquests temes són la promoció de la diversitat cultural, la concreció de vies per a un desenvolupament sostenible, no únicament en l'àmbit mediambiental sinó també cultural, social i polític i, per tant, la consolidació de les condicions essencials de la pau. Ciutadans, artistes, intel·lectuals, líders cívics, econòmics i polítics, organitzacions de ciutadans, organitzacions internacionals... estan convocats a trobar-se a

Barcelona entre el 9 de maig i el 26 de setembre de l'any vinent per construir aquesta aportació.

Els diàlegs representen una part fonamental del Fòrum Barcelona 2004. En el si del Fòrum Barcelona 2004, la paraula *diàleg* significa conferència, congrés, debat, seminari internacional...

Diàlegs en els quals les persones es poden trobar cara a cara per parlar, debatre i analitzar les qüestions principals que afecten avui, i que afectaran en el futur, el món. Els anomenem **diàlegs** perquè volem subratllar el propòsit principal d'aquesta activitat: l'establiment de ponts de comunicació, respecte i entesa entre individus, pobles i cultures a través de la paraula i l'expressió cultural i artística.

L'establiment d'aquesta plataforma no obvia el conflicte o les diferències, però constitueix un compromís ferm amb la cerca de línies de comunicació i amb la promoció d'actituds a favor de la paraula dita oralment com a vehicle de les relacions. Els diàlegs del Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 s'haurien d'entendre com una plataforma de promoció del coneixement de l'altre, un entorn en què descobrir altres punts de vista i trobar les àrees comunes que ens ajudaran a sentir que tots formem part del mateix món.

El Fòrum vol constituir una fita en la institucionalització del diàleg com a mitjà per a les relacions entre grups i individus. Vol, en particular, establir un entorn que permeti als ciutadans, la societat civil i els organismes internacionals comunicar-se de forma directa, de manera que la paraula i l'entesa substitueixin gradualment els mètodes de confrontació actuals.

La necessitat de diàleg a començaments del segle XXI és més urgent que mai. El conflicte i la discòrdia van en augment entre les tendències a l'homogeneïtzació i les que van dirigides cap al renaixement i la consolidació d'identitats religioses, ètniques i culturals. Les tendències cap a la globalització i la interacció conviuen avui estretament amb els processos de localització i el reforçament de les tradicions i les identitats. La globalització, juntament amb una certa homogeneïtzació, porta també diferència, segmentació, discriminació i discòrdia. Per tal que la

globalització no signifiqui hegemonia cal diversitat; i perquè la diferència i la localització no portin a l'exclusió s'han de construir valors i àrees comunes.

Els diàlegs del Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 volen contribuir al desenvolupament de l'equitat en el món, fomentar el desenvolupament humà sostenible, desenvolupar les qüestions universals i explorar maneres innovadores de resoldre els conflictes culturals i ètnics.

Creiem que la cultura i les arts constitueixen elements essencials del potencial de diàleg entre civilitzacions i pobles, i que el paper de la cultura cada vegada té més importància en la construcció d'un món millor. La justícia social i les qüestions culturals i ètniques acaben essent fonamentals pel que fa al desenvolupament mundial, i la cultura i les arts poden proporcionar diferents vies per a l'acció i l'entesa. La cultura hauria d'anar plegada amb l'economia i la política, a l'hora de donar forma a la manera en què vivim i millorar el món actual.

La millora del nostre món implica trobar els camins cap a una **equitat** més gran tant entre pobles com entre països, entesa com un procés d'equilibri que permet l'avenç i el desenvolupament de tots; un **respecte més gran pel medi ambient**, perquè el nostre present és també el nostre futur i sense la protecció i la potenciació dels recursos del planeta difícilment es podrà mantenir el creixement de la població i millorar-ne els nivells de vida; i una **governança** més gran, en què es pugui escoltar cada una de les veus, i en què la legitimitat, a més de la legalitat, hi tingui un paper essencial. El Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 proporciona un marc per a la contribució en aquest objectiu global. **Més política**, entesa com a l'art del diàleg i la negociació; **més creativitat**, com a art de ser capaç de veure les coses de maneres diferents i qüestionar les habituals; **més compromís**, a mesura que els ciutadans transigeixen i arriben a acords per un món millor; i **més coneixement**, entès, d'una banda, com a compartir avenços tecnològics i científics i, de l'altra, com a l'entesa i la celebració de diverses cultures. Aquestes constitueixen, creiem, quatre dimensions del desenvolupament

d'aquest món diferent. La cultura i la creativitat representen una part essencial del desenvolupament.

El Fòrum Universal de les Cultures aspira a oferir un mitjà per al diàleg que contribueixi al difícil procés de construcció d'una **ètica global**. Aquesta ètica global naixent s'ha de basar en alguns valors mínims comuns. La regla d'or (fes allò que acceptaries que et fessin, o no facis allò que no acceptaries que et fessin) representa sens dubte el principi bàsic d'aquesta ètica. En aquest context, el diàleg entre civilitzacions, entre cultures, entre religions i entre pobles i estats resulta més necessari que mai.

No és cap invent nou. El diàleg és una pràctica antiga. El diàleg es basa en la cerca d'una comunicació respectuosa i entesa mútua, sempre ancorats en la realitat que vivim en un món divers.

El Fòrum Barcelona 2004 és diàleg, però no és una cimera de negociació entre els estats. El Fòrum reuneix ciutadans i les seves organitzacions, empreses i organismes internacionals per discutir qüestions que ens afecten a tots. No s'hi negocien acords o tractats, però ens proposem establir un diàleg fructífer que deixarà un llegat a Barcelona, Catalunya, Espanya i la comunitat internacional. Un llegat que capacitarà les veus de la societat civil per fer-se sentir a les agendes internacionals.

Aquest llegat es construeix a partir de processos de treball i participació, amb els actes pre-Fòrum que se celebren en diverses ciutats del món, amb la feina i les investigacions de personalitats de prestigi, i amb processos de debat i participació ciutadana.

Perquè resulti útil, un diàleg ha de ser obert, s'ha de basar en el coneixement i en la voluntat de conèixer i apreciar les diferències. El Fòrum Barcelona 2004 vol posar a disposició dels ciutadans del món aquests elements essencials per a l'establiment i el desenvolupament del diàleg. La **conversa cara a cara** és la millor manera de comunicar-se i transmetre valors. Aquest és el motiu pel qual el Fòrum organitza una plataforma de trobada en què **persones diferents** es poden veure i sentir les unes a les altres. L'art d'escoltar constitueix el primer pas en aquest procés, i per això els nostres diàlegs fomenten la cultura d'escoltar.

El diàleg no es pot establir basant-se únicament en la racionalitat. Els diàlegs del Fòrum busquen trobar un equilibri entre emoció i acció, sentiments i racionalitat. Sense aquesta combinació de racionalitat, sensibilitat, compromís i sentiments, construir una actitud global favorable a la pau, per descomptat, seria difícil. La consideració de diferents punts de vista és una manera de superar les crisis i construir un món millor. El poeta català Salvador Espriu una vegada va dir: «La veritat és com un mirall trencat i cada un de nosaltres té un tros d'aquesta realitat». La capacitat de considerar factors diversos a l'hora de formar una opinió o una actitud és signe de saviesa. Hem de treballar cap a aquesta **intel·ligència col·lectiva** en què no es confonen les dades amb la informació, la informació amb el coneixement, i el coneixement amb la saviesa.

En l'actualitat, hi ha problemes globals que requereixen solucions globals dutes a terme amb la cooperació de tots els estats i els pobles. El nou paper de la societat civil internacional i les demandes de grups i individus, inèdits fins ara, conformen un nou escenari per a les relacions globals. Des dels anys noranta, el nombre d'actors en l'escenari internacional ha augmentat i s'ha diversificat, i actualment amb les organitzacions internacionals, els estats i les grans empreses trobem diverses organitzacions sense ànim de lucre, xarxes, grups i fins i tot individus capaços d'influir en l'agenda internacional. En aquest mateix moment hi ha moltes veus que es volen fer sentir, i que es fan sentir. El Fòrum Barcelona 2004 promou la trobada d'allò que és diferent, d'aquelles persones i grups que no es troben normalment amb l'excepció de circumstàncies de confrontació oberta. Els diàlegs del Fòrum es proposen com a objectiu escoltar diverses veus, aprendre allò que és desconegut, obrir-se a nous punts de vista que ens permetin reconsiderar i avaluar les nostres posicions. La diversitat cultural resulta tan necessària per a la supervivència del planeta i de la humanitat com la biodiversitat.

Durant 141 dies, organitzats en més de 45 trobades diferents, 1.500 ponents, més de 65.000 assistents i qualsevol persona que visiti pel Fòrum pot debatre, discutir, escoltar i explicar la seva visió del món, en un format atractiu i tractant les qüestions tant

des del punt de vista més global com des de les experiències més particulars i específiques tal com les relaten els seus protagonistes. A la nit, a l'aire lliure, hi haurà 141 preguntes per a 141 nits, plantejades en actes als quals qualsevol persona podrà assistir. Personalitats internacionals i locals tractaran temes controvertits i respondran les preguntes formulades pel públic.

Més enllà de la reflexió, el diàleg ens ha de permetre avançar cap a la construcció d'una intel·ligència col·lectiva que ens permeti compartir aquest món cada vegada més petit i transformar els reptes i els problemes en oportunitats. El Fòrum Barcelona 2004 serà un exercici i un pas endavant en la pràctica del diàleg, el respecte, el reconeixement, la comprensió i el compromís ciutadà.

Globalització, diversitat cultural, crisis econòmiques, pobresa, ciutadans i habitants de les ciutats, drets humans, comerç, energia i aigua, salut i desenvolupament, desigualtat, mitjans de comunicació, el paper de la dona, relacions intergeneracionals i molts altres temes d'interès global s'entretreixiran durant més de vint setmanes en un esforç per trobar per al nostre món allò que Confuci anomenava «harmonia sense uniformitat».

Diàlegs al Fòrum Barcelona 2004

Al Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004 els diàlegs s'estructuraran en una seqüència que cobrirà els 141 dies que el Fòrum restarà obert.

En les sessions hi participaran individus molt diversos. Entre els participants hi haurà intel·lectuals, acadèmics, científics, especialistes –els uns amb informació rellevant per transmetre i els altres que simplement hi senten curiositat o interès. Tots els participants poden contribuir a plantejar preguntes i trobar respostes dels temes centrals que s'hi tractin i d'altres que s'hi relacionin.

El Fòrum busca generar un intercanvi d'idees que vagi més enllà dels límits d'espai i temps associats habitualment als congressos i les conferències. L'objectiu d'aquest enfocament és facilitar la diversitat dels participants i garantir que l'esdeveniment tingui un impacte d'abast ampli.

Cada diàleg estarà dirigit per una personalitat de prestigi reconegut en la seva especialitat. El programa s'ha construït a partir de les propostes i els suggeriments dels comitès de programa, constituïts per organitzacions locals i internacionals d'índole molt diversa i per experts.

Els diàlegs promouen el debat crític i la reflexió entorn de qüestions d'importància global, alhora que faciliten el contacte entre els implicats.

Hi ha tres principis que guien les nostres conferències:

- Fomentar la cultura de saber escoltar
- Facilitar la trobada de persones diferents i amb actituds divergents
- Qüestionar allò que és obvi

Ciudadans, artistes, creadors i intel·lectuals, líders econòmics i socials, organismes internacionals i autoritats locals tindran un paper cabdal en aquest procés.

El Fòrum Barcelona 2004 es concep com un terreny intermedi entre els fòrums de Davos i Porto Alegre. L'any 2004, Barcelona donarà la benvinguda a algunes de les personalitats clau que participen en aquests esdeveniments internacionals. Per exemple, s'ha confirmat l'assistència de Joseph Stiglitz, Fernando Henrique Cardoso, Michael Walzer, Blanca Varela, Paul Auster, Jorge Semprún, José Saramago, Adolfo Pérez Esquivel, José María Figueres, Richard Goldstone, John Williamson, Baltasar Garzón, Ruud Lubbers, Gro H. Brundtland, Alain Touraine, Ignasi Carreras, Mikhail Gorbaxov, Felipe González, Muhammad Yunus, Steven Pinker, Pascoal Mocumbi, Philippe Van Parijjs, Gloria Ramírez, Pierre Sané, Boaventura de Sousa, Joaquin Arango, Jeffrey Sachs, Butros Butros Gali, Nawal el Sadawi, José Antonio Ocampo, Daniel Dennet, Lloyd Axworthy, Ariel Dorfman, John Hume, Raimon Panikkar, Dalai-Lama, Fritjof Capra, Laurence Tubiana, John Hatch, Alejandro Nató, Paul Krugman, Shabana Azmi, Paulo Coelho, Frances Fitzgerald, Shasi Tharoor, Manuel Castells, Gilberto Gil, Olivier Blanchard, Federico Mayor Zaragoza, Carol Bellamy, Aida Álvarez, Dani Rodrik... I d'altres que ja no podran estar entre nosaltres, malgrat que fa poc havien confirmat la seva implicació amb el Fòrum Barcelona 2004 com ara Sergio Viera de Mello, assassinat l'agost del 2003, o Edward Said, que va morir al setembre. Els diàlegs al Fòrum Barcelona 2004 es dedicaran a tots aquells homes i dones que han estat assassinats o han mort a causa de les condicions precàries en què viuen.

Tots els criteris que es deriven de la selecció de temes i participants s'encaminen a aconseguir trobades participatives que facin un ús eficaç dels mitjans de comunicació i respectin el principi d'universalitat sobre el qual es basa el Fòrum. En el context dels diàlegs, aquest principi implica una multiplicitat de cultures, gèneres i generacions. Els diàlegs volen que també hi accedeixin participants que no siguin presents en els llocs en què se celebraran. Aquesta meta s'assoleix mitjançant la creació de canals virtuals de comunicació paral·lels i la utilització del Centre

de Premsa, que proporciona cobertura informativa sobre les activitats del Fòrum.

L'escenari del Fòrum

Els més de quaranta diàlegs del Fòrum van més enllà dels paràmetres habitualment associats a conferències i tallers. El tret clau diferencial és la decisió d'ampliar significativament els canals disponibles per a la participació i trencar les dinàmiques i els formats dels congressos convencionals.

Les primeres files estaran reservades a ciutadans (especialment joves i estudiants d'instituts i universitats) i organitzacions locals que hi participaran directament tot fent propostes, expressant opinions i plantejant preguntes. A més d'aquest protagonisme, les organitzacions ciutadanes contribueixen amb el programa a partir de la proposta de taules rodones, preguntes als ponents, tallers paral·lels, enquestes i sondeigs, etc. Un aspecte d'aquest enfocament participatiu és l'ús de noves tecnologies, que permetrà obrir un espai de debat a la xarxa, i que es puguin plantejar qüestions des de fora de l'espai físic en què tindran lloc els diàlegs, a més de dur a terme enquestes i sondeigs sobre els temes específics tractats.

Aquest protagonisme ciutadà s'unirà a l'ús de mitjans que evitin els formats rígids i poc atractius. Els diàlegs del Fòrum tindran:

- Un amfitrió, és a dir la presència d'una personalitat mediàtica interessada en el tema, però no necessàriament experta.
- Uns moderadors experts i presentadors de ràdio i televisió.
- Un format múltiple de debat i diàleg, taules rodones, conferències, debats entre els membres convidats, debats amb la intervenció dels assistents, grups de treball paral·lels.
- La intervenció de ciutadans i entitats ciutadanes al costat dels ponents convidats. Presència activa d'organitzacions ciutadanes (a la fila 0) per plantejar preguntes.
- Unes sessions de treball per a organitzacions ciutadanes.

- L'emissió en directe o en diferit dels discursos clau per televisió i ràdio.
- Unes eines de participació basades en les noves tecnologies (preguntes via Internet, enquestes, etc.).
- La utilització de presentacions audiovisuals i activitats culturals (teatre, música, poesia, etc.) com a part essencial del debat.
- La retransmissió per mitjà de pantalles gegants situades en el recinte.

Els diàlegs del Fòrum Barcelona 2004 se celebren al Centre de Convencions i a l'Edifici Fòrum, a més de l'Speaker's Corner. L'entrada en aquests edificis requereix una inscripció prèvia, subjecte a una quota segons els serveis oferts als participants.

Diàlegs: el programa

El món es torna més i més petit. Els processos de globalització i les millores en avanços tecnològics han ajudat a propagar hàbits, idees i també problemes per tot el planeta. La seva conseqüència principal és l'augment de la consciència que el món és un i la humanitat també és una.

Els diàlegs comencen amb una **conferència introductòria** sobre la situació mundial. Aquesta conferència reflexiona sobre els temes principals que es tractaran al Fòrum i sobre els desafiaments als quals s'enfronta la humanitat en el segle XXI. El món es caracteritza, avui dia, per la combinació de processos contradictoris de globalització i d'aparició d'identitats, de creixement econòmic i de creixement d'àrees pobres, d'elits perfectament connectades i de poblacions marginades, d'avanços tecnològics i d'empitjorament de les condicions de vida, d'avanços mèdics i de pandèmies mundials, de grans quantitats d'informació i de poc coneixement dels uns sobre els altres.

La primera trobada dels guanyadors dels premis Carlemany destacarà el paper específic dels valors europeus en la construcció d'un ordre mundial nou. Europa pot servir com a exemple de coexistència de diversitat cultural i benestar, d'integració regional i cooperació. Tanmateix, el paper d'Europa en el món com a actor únic no és clar, en moltes àrees, encara que molts pobles es giren cap a Europa a la recerca de solucions.

Per últim, l'obertura de Fòrum Diàlegs Barcelona 2004 tractarà el paper de la memòria col·lectiva en la construcció del futur, jornada dirigida per Adolfo Pérez Esquivel, amb diversos premis Nobel, en què es debatrà el paper de la cultura i la memòria en la construcció d'un futur en pau.

- «El món, avui» (12-13 de maig)
- «El paper d'Europa en el món» (11 de maig)
- «La memòria compartida» (14 de maig)

Aquests diàlegs són el punt de partida d'un debat a l'entorn dels desafiaments i les oportunitats que ens pot oferir el nostre futur col·lectiu.

Diversitat Cultural i Mitjans de Comunicació

El paper dels mitjans de comunicació, i especialment del sector audiovisual, en l'estructuració i la dinàmica d'un món globalitzat centra aquest bloc de diàlegs.

La importància de la informació, la seva producció i distribució, la necessitat de democratitzar-la, el debat sobre els mitjans i els instruments nous, el paper dels líders d'opinió, la diversitat cultural davant del monopoli informatiu, l'ètica dels informadors... són alguns dels temes que es tractaran en el diàleg sobre «Informació. Poder i ètica en el segle XXI».

D'alguna manera, els mitjans de comunicació han esdevingut «mitjancers» de les diverses activitats socials, polítiques, econòmiques, educatives i culturals d'avui dia, en un procés contradictori que possibilita l'accés a aquestes activitats i contribueix a la construcció de les identitats pròpia i de l'altre, però que, d'altra banda, posa barreres al seu accés o tergiversa la imatge i la identitat, especialment la de l'altre.

La globalització de les indústries culturals i l'aparició d'operadors audiovisuals d'escala mundial plantegen un repte important al desenvolupament de les identitats i de les cultures del conjunt dels pobles de la terra. A més, aquests processos possibiliten, per primer cop, l'establiment d'autèntiques pautes de comunicació i de coneixement recíproc entre les diverses cultures.

L'accés al món audiovisual és un requisit per a la pròpia subsistència de les diverses identitats culturals del món globalitzat. El paper de la televisió pública en aquest procés és essencial: una televisió de qualitat, en la qual l'espectador sigui considerat com a ciutadà i no com a consumidor.

- «Informació. Poder i ètica en el segle XXI» (19-21 de maig)
- «Comunicació i diversitat cultural» (24-27 de maig)

- «Comunicació audiovisual global, diversitat cultural i regulació» (28-29 de maig)
- «Ciudadans televidents (INPUT 2004)» (23-29 de maig)
- «Internet, diversitat cultural i mitjans» (9-11 de setembre)*

La Paraula

Una reflexió sobre el valor de la cultura de la paraula en l'era digital. La defensa de la llibertat d'expressió i el debat sobre el valor de la paraula com a forjadora de mites i memòries. A més, avui més que mai, els escriptors han esdevingut interlocutors importants en els diversos problemes que pateix el món. Les seves denúncies, el seu compromís amb projectes ètics i la seva crítica a situacions particulars han contribuït a generar una solidaritat davant de problemes i, en alguns casos, han estat font detonadora de canvis importants en l'àmbit polític.

S'hi convoca les figures més destacades de l'actualitat literària, en una conjunció de diàleg, reflexió, creativitat, trobada i solidaritat, per esbrinar quina és la responsabilitat de l'escriptor davant de la diversitat cultural i l'entorn globalitzador.

- «El valor de la paraula» (17-21 de maig)
- «Diversitat i identitats dels llenguatges narratius» (14-15 de setembre)
- «Diversitat lingüística, sostenibilitat i pau» (20-23 de maig)
- «XLII Reunió Anual de l'Associació de Lingüística Computacional. Comunicació i llenguatge en l'era digital» (21-26 de juliol)

Ciència, Coneixement i Desenvolupament Sostenible

Els productors de coneixement —la comunitat científica i les universitats— formulen preguntes i proposen solucions que

* Diàleg acollit

responguin als riscos i oportunitats a què s'enfronten la societat i la humanitat.

La diversitat de cultures reflecteix també la seva marca sobre el coneixement científic, tant en la seva creació i aplicació com en tot el procés de comunicació pública de la ciència i la tecnologia.

La ciència i l'ètica són essencials en la reflexió i el debat crític en relació amb els problemes de salut que hi ha als països en desenvolupament, particularment al continent africà. L'anàlisi dels determinants socials, polítics, culturals i estructurals que incideixen en la salut dels països en desenvolupament, i la seva importància estratègica en relació amb la integració i el desenvolupament econòmic i social dels pobles, marcarà les prioritats en els problemes de salut, amb la finalitat d'enfortir totes aquelles estratègies dirigides a promoure la salut per reduir la pobresa i, en conseqüència, per ajudar al desenvolupament econòmic.

- «Coneixement científic i diversitat cultural» (4 -6 de juny)
- «Salut i desenvolupament: els reptes del segle XXI» (5-9 de juny)

La dimensió mediambiental de la sostenibilitat queda recollida, en el si del Fòrum, en debats sobre els models energètics, la cultura de l'aigua i els recursos marins.

L'aigua ha esdevingut un dels recursos principals per al desenvolupament i la seguretat. El coneixement i la sensibilització respecte al paper de l'aigua en els conflictes i el desenvolupament han de servir per construir una solució global a la crisi de l'aigua.

A més, s'hi debatrà la importància de l'accés a l'energia i els reptes geopolítics, de seguretat, mediambientals (transport...), per plantejar la relació entre models d'organització sociopolítica i econòmica i els models energètics.

- «Conferència Mundial de Meteorologia als mitjans de comunicació» (3-5 de juny)*

* Diàleg acollit

- «Energia i desenvolupament sostenible» (2-3 de juny)
- «L'aigua: vida i seguretat» (31 de maig-1 de juny)
- «37è Congrés del CIESM. Escoltar el mar» (7-11 de juny)

Llibertat, Seguretat i Pau

Llibertat, seguretat, democràcia, justícia, resolució de conflictes, reconciliació... —tots són necessaris per aconseguir la coexistència pacífica.

El Fòrum Barcelona 2004 convoca la societat a acostar-se a les pràctiques constructives de resolució de conflictes, per vies pacífiques, per tractar totes les seves dimensions com a espai de diàleg, com a construcció de solucions compartides, com a foment de la participació responsable... Aquest debat se centra en els conflictes de la vida quotidiana i en els conflictes internacionals o civils. A partir d'un procés comparatiu d'anàlisi i avaluació de situacions, lliçons apreses i reptes pendents relacionats amb operacions de pau, justícia transicional, iniciatives de reconciliació psicosocial i retorn de refugiats en conflictes, com ara el dels Grans Llacs, al Congo, a l'Àfrica, l'Amèrica Llatina, els Balcans i l'Orient Mitjà, es tractaran els mecanismes jurídics i polítics per a la consecució de la pau, els aspectes psicosocials que promouen la coexistència entre individus que pertanyen a comunitats enfrontades en un conflicte i els factors que cal tenir en compte per a la reconstrucció de la infraestructura econòmica i social i del capital social, sense oblidar el paper de la justícia internacional, de l'educació per la pau i les contribucions de la ciència i la filosofia al coneixement dels comportaments humans individuals i col·lectius.

- «L'esport: diàleg universal. Fòrum mundial d'educació, cultura i esport» (10-12 de juny)
- «Els conflictes en la vida quotidiana» (13-15 de juny)
- «Conflictes: prevenció, resolució, reconciliació» (16-20 de juny)
- «Justícia Internacional» (21-22 de juny)

- «Cap a un món sense violència» (23-27 de juny)
- «Del conflicte a la cooperació. Proposta des de la ciència cognitiva» (17-20 de juliol)

Globalització i Desenvolupament

Aquest bloc planteja el debat per construir col·lectivament les respostes als interrogants que obren les incerteses de la globalització econòmica, des de la lluita contra la pobresa, les cultures del treball, la construcció d'identitats o el diàleg entre països i cultures..., amb èmfasi en els diferents protagonistes d'aquest procés.

- «Cultures del Treball» (28 de juny - 1 de juliol)
- «Turisme, diversitat cultural i desenvolupament sostenible» (14-16 de juliol)
- «Pobresa, microcrèdits i desenvolupament» (15-18 de juliol)
- «El paper de l'empresa en el segle XXI» (19-22 de juliol)

La globalització geopolítica, socioeconòmica i ètica condueix a tensions i delimita àmbits nous per a la definició i la gestió de la diversitat. S'organitza un diàleg sobre la realitat de la globalització, la construcció de la identitat i el tractament polític i institucional de la relació entre globalització i identitat en l'àmbit de la diversitat de cultures i les institucions del món contemporani, complementat amb l'avaluació del paper del capital ètic, social i humà en el desenvolupament i la construcció de sistemes socials cohesionats en un món interdependent.

- «Diàleg Orient-Occident» (1-3 de juliol)
- «La riquesa ètica de les nacions. Valors i desenvolupament social» (24-25 de juliol)
- «Globalització, identitat, diversitat» (26-29 de juliol)

L'Espiritualitat

Les religions del món inicien un diàleg sobre la cultura, els valors i l'espiritualitat, amb un èmfasi especial en les ensenyances, les pràctiques i les dinàmiques de les tradicions religioses i espirituals del món, les motivacions per al diàleg, el compromís i la cooperació dintre de les tradicions religioses i espirituals i la seva expressió a través d'altres institucions importants de referència (governos, empreses, mitjans de comunicació, arts, ciències i tecnologies, organitzacions internacionals intergovernamentals, educació, societat civil) o la contribució de les comunitats religioses i espirituals i de les seves tradicions a la promoció d'un futur just, pacífic i sostenible.

- «Parlament de les Religions del Món» (7-13 de juliol)

Algunes Veus No Escoltades: dones, joves, comunicació intergeneracional i cultural

L'èxit dels programes desenvolupats per diferents organitzacions depèn de la incorporació completa de la dona i els joves a la vida cultural, política i econòmica, de l'enfortiment de la comunicació intergeneracional i d'un compromís estable amb el treball per a un futur global millor.

- «Viure i Conviure. Fòrum Mundial de les Dones» (29-31 de juliol)
- «Festival Mundial de la Joventut» (8-14 d'agost)
- «Conferència mundial del Voluntariat» (17-22 d'agost)

El Paper de l'Educació i la Cultura en el Desenvolupament

L'educació i la cultura juguen un paper fonamental en la construcció del futur. La reflexió sobre les relacions entre cultura i desenvolupament i el paper de les ciutats en aquests processos pretén constituir un punt de referència per explorar el nou paper de la cultura en la societat del segle XXI. Al seu costat, l'educació, per al treball i també per a la convivència obren la línia cap al

debat d'un futur comú, en el qual la diversitat, el futur i l'ètica han de jugar un paper essencial.

- «Interacció 2004 - Agenda 21 de la cultura» (4-8 de maig)
- «Fòrum d'Autoritats Locals de Porto Alegre» (4-8 de maig)
- «Virtual Educa. V Conferència Internacional sobre Educació, Formació, Noves Tecnologies» (16-18 de juny)*
- «Drets culturals i desenvolupament humà. Nous espais multiculturals» (23-27 d'agost)
- «Noves ignoràncies, noves alfabetitzacions. Aprendre a conviure en un món globalitzat» (6-8 de setembre)

La Ciutat: entorn de convivència

La ciutat té un paper essencial com a hàbitat que afavoreix la diversitat cultural i contribueix a crear les condicions de la pau i el desenvolupament sostenible.

La globalització és un futur imperfecte, resultat d'un present problemàtic. La ciutat és un passat idealitzat que ens empeny cap a un futur desitjable. La ciutat ha estat «infern», «crisi», «problema»... i també és resposta, solució, motor o escenari de progrés. Els problemes hi subsisteixen, s'hi agreugen; als vells dèficits, a les injustícies històriques, als desequilibris heretats s'afegeixen els nous desafiaments derivats de la globalització.

Uns desafiaments que viuen les ciutats, a les quals cal respondre, encara que ara en molts casos no en sàpiguen o no puguin fer-ho. Multiculturalisme i exclusions. Inseguretat i desocupació. Malbaratament de sòl i desenvolupament poc sostenible. Atomització individual o comunitària i governabilitat confusa i ineficient per la fragmentació i la debilitat dels governs locals. Homogeneïtzació formal de la ciutat existent i urbanització sense atributs ciutadans a les perifèries...

* Diàleg acollit

- «Ciutat i ciutadans del segle XXI. Espai col·lectiu» (9-13 de setembre)

Nous actors, noves dinàmiques

El futur viurà l'entrada en escena d'actors nous, de relacions noves i de formes de govern noves. Aquest procés exigeix el reconeixement del paper dels moviments socials i culturals i de la importància del debat sobre els reptes i les oportunitats que sorgeixen en el segle XXI. La mobilitat de les persones, la necessitat de nous àmbits de relació econòmica i financera global, la reflexió sobre els nous drets i deures que tots hem d'assumir i el debat sobre les diferents temàtiques i els reptes que formen part de l'actual agenda global (comerç amb justícia, reforma del sistema de Nacions Unides, gestió del patrimoni intangible, valors universals, democràcia i pobresa...) són els pivots sobre els quals s'estructura l'últim bloc.

- «Moviments humans i immigració» (2-5 de setembre)
- «Del Consens de Washington a una nova governança global» (17-18 de setembre)
- «Drets humans, necessitats emergents i nous compromisos» (18-21 de setembre)
- «Contribuint a l'agenda global» (22-26 de setembre)

*Diàlegs, Fòrum Universal de les Cultures – Barcelona 2004
Barcelona, gener del 2004*

Diàlegs

Introducció

- El món, avui
- El paper d'Europa en el món
- La memòria compartida

Diversitat Cultural i Mitjans de Comunicació

- Informació. Poder i ètica en el segle XXI
- Comunicació audiovisual global, diversitat cultural i regulació
- Comunicació i diversitat cultural
- Ciutadans televidents (INPUT 2004)
- Internet, diversitat cultural i mitjans*

La Paraula

- El valor de la paraula
- Diversitat lingüística, sostenibilitat i pau
- 42a Reunió Anual de l'Associació de Lingüística Computacional. Comunicació i llenguatge en l'era digital
- Diversitat i identitat dels llenguatges narratius

Ciència, Coneixement i Desenvolupament Sostenible

- Coneixement científic i diversitat cultural
- Salut i desenvolupament, els reptes del segle XXI
- L'aigua: vida i seguretat
- Energia i desenvolupament sostenible
- 37è Congrés de la CIESM. Escoltar el mar
- Conferència Mundial de Meteorologia en els mitjans de comunicació*

Llibertat, Seguretat i Pau

- Els conflictes en la vida quotidiana
- Conflictes: prevenció, resolució, reconciliació
- Justícia Internacional
- Cap a un món sense violència
- L'esport: diàleg universal. Fòrum mundial d'educació, cultura i esport
- Del conflicte a la cooperació. Propostes des de la ciència cognitiva

Globalització i Desenvolupament

- Diàleg Orient - Occident
- Pobresa, microcrèdits i desenvolupament
- El paper de l'empresa en el segle XXI
- Globalització, identitat, diversitat
- La riquesa ètica de les nacions. Valors i desenvolupament social
- Cultures del Treball
- Turisme, diversitat cultural i desenvolupament sostenible

L'Espiritualitat

- Parlament de les Religions del Món

* Diàlegs acollits

Algunes Veus No Escoltades:

dones, joves, comunicació intergeneracional i cultural

- Viure i Conviure. Fòrum Mundial de les Dones
- Festival Mundial de la Joventut
- Conferència mundial del Voluntariat

El Paper de l'Educació i la Cultura en el Desenvolupament

- Interacció 2004-Agenda 21 de la cultura
- Fòrum d'Autoritats Locals de Porto Alegre
- Drets culturals i desenvolupament humà. Nous espais multiculturals
- Noves ignoràncies, noves alfabetitzacions. Aprendre a conviure en un món globalitzat
- Virtual Educa. V Conferència Internacional sobre Educació, Formació, Noves Tecnologies*

La Ciutat: entorn de convivència

- Ciutat i ciutadans del segle XXI
- Espai col·lectiu
- II Fòrum Urbà Mundial. Ciutats: encreuament de cultures i integració?

Nous actors, noves dinàmiques

- Moviments humans i immigració
- Del Consens de Washington a una nova governança global
- Drets humans, necessitats emergents i nous compromisos
- Contribuint a l'agenda global